

Motion till riksdagen 2018/19:1059

av **Adnan Dibrani m.fl. (S)**

Reglera undervisningstiden i gymnasieskolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om centralt reglerad undervisningstid i gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolinspektionen publicerade i år en granskning av gymnasieelevernas undervisningstid. Granskningen visar att arbetet inte fungerar med att säkerställa att alla elever får sin garanterade undervisningstid på mer än hälften av skolorna. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns en betydande risk att undervisningstid kan reduceras och att elever riskerar att inte få sin minsta garanterade undervisningstid på dessa skolor.

Samtidigt visar granskningen att ju mer medvetet och systematiskt skolor arbetar med att planera, fördela, schemalägga och följa upp undervisningstiden desto större förutsättningar har eleverna att minst få den garanterade undervisningstiden. Samsyn mellan huvudmän, rektorer och lärare om hur undervisningstid ska säkerställas är centralt hos de skolor som vi bedömer har väl fungerande system.

Elevernas möjligheter till att få kompensation för förlorad undervisningstid är små, exempelvis är det enbart sju av de 25 granskade skolorna som i efterhand kompenserar lektioner som ställts in. Att arbetet för att säkerställa att alla elever får sin undervisningstid inte fungerar bättre på skolorna kan hänga samman med att elevers rätt till undervisningstid generellt sett inte är en prioriterad fråga bland huvudmännen. Huvudmännen skapar inte en tydlighet i styrkedjan, från huvudman till lärare, om vad som kan räknas som undervisningstid. Istället delegerar huvudmännen befogenheten att besluta om timplanerna till rektorerna. Huvudmännen följer vidare sällan upp undervisningstiden och hur den säkerställts för eleverna.

Granskningen visar att lektioner utan lärares närvaro och nationella prov räknas som undervisningstid i vissa av skolorna, trots att det inte ingår i undervisningstiden enligt

bestämmelserna. Schemabrytande aktiviteter, studiebesök, resurstid och mentorstid räknas även de som undervisningstid av vissa av skolorna medan det i andra skolor görs en striktare tolkning.

Beroende på vilken skola eleven går i och vilka lärare eleven möter kan bedömningen av vad som utgör undervisningstid skilja sig. Det innebär en betydande risk för bristande likvärdighet i elevernas förutsättningar att få sin garanterade undervisningstid och i förlängningen deras förutsättningar att nå målen med utbildningen och utvecklas så långt som möjligt.

Undervisningstiden är en förutsättning för både måluppfyllelse och likvärdighet i gymnasieskolan. Undervisningstiden är central för elever som har svårt att nå målen men även för de elever som vill nå längre i sin utveckling. Rätten till en viss mängd undervisningstid är en viktig bas för att det ska bli kvalitet i undervisningen, och genom att rätten omfattar alla elever på nationella program i hela landet utgör den garanterade undervisningstiden en hörnsten för att upprätthålla likvärdighet i gymnasieskolan.

Svenska gymnasieskolors undervisningstid har gått från att vara centralt reglerad till att överlåtas till respektive huvudman och skola. År 1996 avskaffades den garanterade undervisningstiden per ämne och ersattes med garanterad undervisningstid per program. 1998 undanröjdes kopplingen mellan en gymnasiepoäng och en gymnasiekurs. I samband med det ersattes undervisningstiden per program med undervisningstid per yrkesprogram respektive studieförberedande program. Idag gäller fortfarande denna bestämmelse. Nu ser vi alltså vad detta har medfört.

Nedskärningarna i undervisningstiden drabbar även gymnasielärarna. Det blir svårare att uppfylla kursplanens centrala innehåll och nå ut till elever i behov. Enligt en studie från Lärarnas Riksförbund anger var fjärde lärare att de inte alls kan påverka fördelningen av undervisningstiden efter elevernas behov. Tre av fyra lärare uppger att de tror på att regleringar av undervisningstiden, där en gymnasiepoäng motsvaras av en undervisningstimme, skulle förbättra måluppfyllelsen i gymnasieskolan.

Därför bör en återreglering av undervisningstiden där ett kurspoäng återigen ska motsvara en undervisningstimme övervägas. På så sätt kan de svenska gymnasieeleverna få bättre förutsättningar att nå kunskapskraven och en likvärdig utbildning. Elevernas undervisningsbehov måste stå i centrum. Det är till syvende och sist en rättvisefråga.

Adnan Dibrani (S)

Hans Hoff (S)

Jennie Nilsson (S)